

OBERCZIÁN GÉZA
Keresztrejtvény

– Kislányom, merre vagy? Mi *Európa leghosszabb folyója*, 4 betűvel? – Az öregasszony a szemüvegén keresztül hunyorogva nézett az esti sötétbe az állólámpa fényköréből. Vékony, magas, de erős hangja volt. Őlében egy női magazin keresztrejtvénye, reszkető kezében ceruza. Vastagon egy pokrócba burkolódzva ült a fotelben, összetöpörödvé, homlokán a ráncok mély árnyékot vetettek a sápadt fényben. Várakozástelien meredt előre, ahonnan a választ várta. Csak a kopott, avított bútorok sziluettje látszott. Szekrény, étkezőasztal, székek, ágy.

– A konyhában vagyok, csinállok neked ebédet holnapra, anyuka! – hallotta meg végre. – A Duna lesz az, a folyó, amit kérdeztél – fiatalos, vidám hang szólt, csilingelt elégedetten.

– A Duna, igen, de buta is vagyok, mi más lehetne – mondta az öregasszony. Elmerengett.

– Szegény apádnak volt mindig az a terve, hogy egyedül végighajózza innen Budapesttől a Fekete-tengerig. – reszkető kezével a megfelelő kockákba beírta a megfejtést. – Soha nem lett belőle semmi. Nem olyan időket éltünk akkor. Lezárt határok, bezárt férfiak. Nehezen bírta a börtönt szegény. Túl hamar el is ment aztán, már betegén jött haza – sóhajtott.

– Jaj, anyuka, megint a múlt! Inkább azt mondj meg, mit kell megfejteni a rejtvényben? – jött a kérdés a konyha felől.

– Egy új magyar film címe, jó hosszú. Tudja a fene, nem ismerem már a filmeket. A Jávör, meg a Karády, azokat szerettem! Meg a Páger! Mi az, *gyerekjáték*, hét betű, az utolsó előtti L, és H-val kezdődik?

– Hintaló! – Hallatszott a gyermeki kiáltás. – Én is kaptam, amikor kicsi voltam, emlékszel, nagy? Jó régi volt, és foltos.

– Csabikám, az még anyukádé volt, ő is úgy örökölte, a háziúr unokájától, ahol laktunk akkoriban. Kis szoba-konyha. A lónak helyenként kijött a bélé-

se, de megfoltoztam. Nem jössz be kicsit nagyanyádhoz? – kérdezte az öregasszony.

– A leckét csináljuk itt, segíték neki! – kiáltott a lány. – Mindjárt kész vagyunk! Borsófőzelék lesz, virslivel.

– Az jó! Na, ez egy nekem való kérdés! *Ibsen dráma*, négy betű. Ez te vagy kislányom, Nóra! Róla kaptad a neved! – Az öregasszony hangja megremegett, megtörölte a szemét, fürkészve nézett a sötétbe. – Apáddal ezt láttuk először együtt, amikor szerelmesek lettünk! Tudtad ezt, Nórikám?

– Persze, mama, mindig elmeséled, ahányszor csak találkozunk. Képzeld, Csabinak barátnője van! Egy osztálytársa! – Büszkeség csendült Nóra hangjában.

– Biztos nagyon szép lány! Gyertek el együtt is! Majd sütök kalácsot – az öregasszony álmodozón nézte ölében az újságot. – Eszembe jut, amikor apád vitt el bemutatni a szüleinek. Hogy izgultam! A nagyapád nehéz ember volt, hívő kommunista. Nektek nem kell izgulni egy ilyen vén satrafa miatt, mint én. – kuncogott. – *Szakít, kapcsolatban*. Mi lehet ez? Hat betű.

– Elhagy, anyuka, elhagy. Minden bemutatkozás után jön a

boldogság, aztán az elhagyás. Aztán a kétségek, az ital... – Nóra hangja fakóvá vált.

– Jobb is neked, hogy elment az a tróger férjed, meg sem állt Ausztráliáig! Sosem bíztam benne! – Egészen indulatos lett, kiegyenesedett a fotelban, kezével erőltlenül a térdére csapott. – De ti itt vagytok nekem! Eljöttök minden nap.

– Eljövünk anyuka, amikor csak szükség van ránk! – Nóra mintha a világ túlsó feléről szólt volna. Az öregasszony hallgatásba merült, csak a szája mozgott, ahogy az egyes kifejezéseket bekörmölte a rejtvénybe.

Na, megvan, kész a megfejtés: *Eltűntek a Lánchíd oroszlánjai!* Micsoda buta cím! Ki talál ki ilyeneket? – Az öregasszony letette az újságot, a ceruzát, a szemüveget, kivackolódott a pokrócból, felállt, és kifelé botorkált a sötétben. Benyitott az üres konyhába, felkapcsolta a lámpát. Minden a helyén, ahogy délben hagyta, az edények a mosogatón, a poharak a polcon, csak egy volt a pulton. Felvette, töltött egy korty vizet a csapnál, megitta.

Kálmán és Jenő – 1928